

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ขบวนการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้น ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ซับซ้อนมากที่สุด เราเขียนก็เพราะปรารถนาที่จะถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและข้อมูลเป็นสัญลักษณ์ซึ่งใช้ภาษาเขียนต้องมีความสามารถใช้ภาษาให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน ต้องสามารถใช้ถ้อยคำสำนวนความอันก่อให้เกิดความเข้าใจเด่นชัดก่อให้เกิดความรู้สึกประทับใจ และก่อให้เกิดความคิดกว้างไกล ผู้ที่จะใช้ภาษาได้ก็เช่นนี้ต้องฝึกฝนตนเองและพยายามขจัดข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการใช้ภาษาอยู่เสมอ ในวิชาการใช้ภาษาคู่มือของเห็นความจำเป็นในการส่งเสริมการใช้ภาษาให้มีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามปัญหาหรือข้อบกพร่องของการเขียนยังมีอยู่มาก

ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการเขียนที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารได้แก่ การเขียนตัวสะกด การเว้นวรรค การเว้นวรรคผิด การเรียงคำผิดที่ใช้คำผิดความหมาย การใช้สำนวนความไม่ตรงกับความหมาย และการเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง นอกจากข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังมีปัญหาอื่นอีกดังปรากฏในรายงานผลการสัมมนา "ภาษาและการสื่อสาร" ได้ประมวลข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของนักเรียนไว้ ดังนี้

"เด็กซุกซุกซนในกฎวิธีคิด เพราะไม่ได้รับการฝึกให้รู้จักคิดอย่างแจ่มแจ้งในสิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านพบในชีวิต และในบทเรียน เมื่อไม่สามารถคิดได้แจ่มแจ้ง การพูดหรือเขียนเพื่อสื่อสารก็พลอยไม่แจ่มแจ้งไปด้วย นักเรียนถนัดท่องจำมากกว่าจะคิดเอง... การสอนเขียนในโรงเรียนมัธยมยังไม่สนใจผลในการสื่อสารมากนัก มีนักเรียนจำนวนมากที่เขียนเรียงความไม่ค่อยได้ เพราะขาดความรู้ความคิดที่จะเขียนและไม่ได้รับการส่งเสริมให้เขียนอย่างเสรีเท่าที่ควร"¹

¹ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, "ปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร", เอกสารประกอบการสัมมนาภาษาและการสื่อสาร, ฉบับที่ 5 (1-3 พฤศจิกายน 2516)

ชลธิรา กลัคคอยู่ กล่าวถึงปัญหาการสอนภาษาไทยไว้อย่างหนึ่ง พอสรุปได้ดังนี้

แผนกวิชาภาษาไทยระดับอุดมศึกษาในหลายสถาบันประสบความสำเร็จในการส่งเสริมผู้เรียนให้แต่งวรรณกรรม เนื่องจากการสอนผู้สอนวิชาเรียงความ หรือวิชาการใช้ภาษาเคร่งครัดต่อการใช้ภาษาเกินไปไม่ยอมรับงานเขียนที่สื่อความคิดอย่างอิสระมีผลทำลายความสามารถการใช้ภาษาเชิงกวีในนักเรียน นิสิต นักศึกษา ครูอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยที่มีวิวัฒนาการเขียนไม่เหมาะสมแก่ความสนใจของเด็ก รวมทั้งการจัดวางหลักสูตร และการวัดผลมีขอบเขตกว้าง จึงทำให้มีนักเรียนนวนิยาย เรื่องสั้น หรือกวีนิพนธ์ ที่มีความสามารถน้อย²

ปัญหาสำคัญในการส่งเสริมนิสิตนักศึกษาในการแต่งวรรณกรรมอีกประการหนึ่ง คือนิสิตนักศึกษบางคนมีความคิดดี แต่ขาดความสามารถในการใช้ภาษาถึงแม้ว่าจะเขียน แต่ก็ไม่ทราบว่าเขียนอย่างไร เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ความคิดที่ดีซึ่งมีอยู่ก็ไม่สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นทราบได้ นักเรียนบางคนไม่อยากจะเขียน เพราะต้องทำทุกอย่างตามชอบเซตความเห็นชอบของผู้ใหญ่ ต้องอยู่ในกรอบซึ่งบางครั้ง เขาอยากจะแสดงความคิดเห็น ความความคิดความนิยมของเขาบ้าง แต่ทำไม่ได้ นักเรียนถูกจำกัดการแสดงความคิดเห็นไม่เป็นตัวของตัวเองจึงเกิดความท้อถอย³

จากปัญหาเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญ และสนใจจะทดลองส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเขียน ถึงแม้จะเป็นความยากลำบากก็ยอมกระทำได้ คงไม่มีใครปฏิเสธ

² ชลธิรา กลัคคอยู่, "ปัญหาการส่งเสริมนิสิตนักศึกษาในการแต่งวรรณกรรม", รายงานการสัมมนา เรื่องการสอนวิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา, 2516), หน้า 18.

³ สุนัน อมรวิวัฒน์ และคนอื่น ๆ, "การส่งเสริมนิสิตนักศึกษาในการแต่งวรรณกรรม", รายงานการสัมมนา เรื่องการสอนวิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา, 2516), หน้า 103-104 .

ว่านักเรียนทุกคนมีความคิด ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์มักชอบคิดแปลงหรือปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้น หรือสร้างงานใหม่ ๆ แปลก ๆ เอง นักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์มักชอบคิดแปลงหรือปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้น หรือสร้างงานใหม่ ๆ แปลก ๆ เอง นักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษามืออยู่ไม่น้อย นักเรียนเหล่านั้นควรได้รับการส่งเสริมให้สร้างงานเขียนมากขึ้น ส่วนนักเรียนที่ไม่มีแววกวี ก็น่าจะส่งเสริมให้ฝึกฝนใช้ภาษาเพื่อความเพลิดเพลิน ก็จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเขียนขึ้นได้

การส่งเสริมความสามารถใช้ภาษาเขียนทำได้ด้วยอาศัยกลวิธีการสอน และเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อการฝึกฝนอย่างถูกต้องวิธี ในสถานศึกษาฝึกหัดครูประสบปัญหาในเรื่องนี้ ลำพังกลวิธีและเครื่องมือย่อมไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาได้ หากขาดครูที่รู้จักใช้กลวิธีและเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ ครูที่จบจากสถานศึกษาฝึกหัดครู ยังต้องการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนากลวิธี และเครื่องมือในการสอนภาษาในระดับฝึกหัดครูจึงมีความสำคัญมาก และควรได้รับการพัฒนาโดยเร่งด่วน

เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสอนภาษาประการหนึ่งคือแบบฝึกทักษะ และกลวิธีการสอนภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การสอนให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วยการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกลวิธีการสอนที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียน แนวคิดในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีอยู่หลายวิธี วิธีหนึ่งที่ดียิ่งคือการสอนเขียนให้สัมพันธ์กับการอ่าน การอ่านควรส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือประเภทที่เขาสนใจใฝ่มาก แล้วครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้อ่านนั้น และกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่านนั้นออกมาทางการเขียน⁴ เป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษาตัวอย่างการเขียนอย่างใกล้ชิดเป็นเครื่องมือจำเป็นในการสอนการเขียน⁵ งานของนักเขียนที่คิดถือว่า เป็นครูที่แท้จริง

⁴ Jean Hafernick, "Creative Expression", Instructor, (April 1972), p.30.

⁵ Thomas S. Kane & Leonard J. Peters, Writing Prose, (New York : Oxford University Press, 1969), preface.

ที่จะใช้ศึกษาแนวการเขียนและวิธีการเขียนมันเชิงคดี เพราะนวนิยาย และเรื่องทั้งหลายที่เขา
สร้างขึ้นเป็นวิธีการที่เขาสอนผู้อ่าน⁶ การส่งเสริมให้เด็กเขียนนั้น ฐะปะนีย์ นาครทรรพ⁷ กล่าวว่า
การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางภาษาในชั้นแรก "แบบฉบับ" เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องสอน
ก่อน แต่เมื่อแนะให้สังเกตและทำตามแนวไประยะหนึ่งแล้วก็ควรส่งเสริมให้เด็กคิดเองให้แปลก
ไปจากแบบบ้าง มิใช่ยึดแบบอยู่ตลอดไป จนกลายเป็นเครื่องสกัดกั้นความคิดอิสระที่จะสร้าง -
สรรคงานประพันธ์ต่าง ๆ ขึ้นมา

"แบบฉบับ" หรือตัวอย่างงานเขียนที่ดีของนักเขียนที่สามารถนั้นจะเป็นแหล่งความคิดที่
จำเป็นสำหรับผู้เริ่มฝึกฝนตนเอง งานเขียนที่ผลิตขึ้นมาอย่างสร้างสรรค์ย่อมมีผลต่อคนอ่าน ช่วย
ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ตามไปด้วย ในระยะแรกของการเขียน นักเขียนบางคนจึงเริ่มงาน
เขียนด้วยการเลียนแบบก่อนที่จะค้นพบทางทำนองเขียนของตนเอง หลวงวิจิตรวาทการ เป็นตัว-
อย่างของนักประพันธ์แบบนี้ ท่านกล่าวถึงการเป็นนักประพันธ์ของท่านไว้ในหนังสือ วิธีการทำงาน
และสร้างอนาคต⁸ ตอนหนึ่งว่า

ข้าพเจ้าอ่านมาก อ่านหนังสือทุกภาษาที่ข้าพเจ้าสามารถอ่านได้
ข้าพเจ้าอ่านแล้วก็พยายามจดจำ เอาแง่ดีแง่งาม และความคิดที่
เฉียบแหลมคมคายมาไว้ ข้าพเจ้าเป็นนักเลียนแบบ หรือเป็นแบบ
อย่างที่เรียกกันว่า "นักก๊อปปี"

และอีกตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า "ข้าพเจ้าเริ่มงานประพันธ์ด้วยวิธี
เอาอย่างทั้งนั้น หนังสือดี ๆ ที่อ่านมาแตกอนเป็นครูอาจารย์ของ
ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเข้าใจว่าชีวิตการประพันธ์ก็เหมือนอย่างอื่น คือ

⁶ R.V Cassil, Writing Fiction, (A Perma-book Edition, New York : Pocket Book Inc.), preface.

⁷ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, "การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางภาษา", วิสามัญศึกษา (2 มิถุนายน 2509) หน้า 3-7.

⁸ หลวงวิจิตรวาทการ, วิธีทำงานและสร้างอนาคต (พระนคร: ดวงศึกษา, 2495).

ในชั้นแรกต้องทำด้วยการเอาอย่าง แล้วภายหลังก็ทำของตัวเองได้ ความคิดอันอย่างใหม่ ๆ ก็เกิดขึ้น แต่คนที่จะไม่คิดความคิดความฉลาดบังเกิดขึ้นด้วยตนเองไม่เอาอย่างใครเสียก่อนนั้น ก็ไม่เห็นทางที่จะเป็นไปได้"

แต่การเลียนแบบในที่นี้ไม่ได้หมายถึงทำตามแบบทุกประการ หากหมายถึงว่าใครก็ตามที่ต้องการความสำเร็จทางด้านการเขียน ต้องเรียนที่จะใช้เครื่องมือของนักเขียนอื่น และปรับเครื่องมืออันมาเป็นของตน คือต้องศึกษางานของคนอื่นที่เป็นแหล่งความรู้และความคิดทางภาษาที่กว้างใหญ่ เพื่อใช้เป็นแนวทางการเขียนของตน

จากแนวความคิดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นเป็นพื้นฐานที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำงานเขียนของมนัส จรรย์งค์ เป็นแบบฉบับงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่จะเราให้เด็กได้สร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตามความสามารถและความถนัดของแต่ละคน ทั้งนี้เพราะมนัส จรรย์งค์ เป็นนักสร้างสรรค์งานเขียนยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะงานเขียนเรื่องสั้น ประกาศ วัชรภรณ์⁹ กล่าวถึงเขาว่า มีนักอ่านจำนวนมากลงความเห็นกันว่า มนัส จรรย์งค์ ถนัดเขียนเรื่องสั้นยิ่งกว่านวนิยาย เขาสร้างมาแล้วหลายหลาก จนเจ้าตัวจำไม่ได้ว่าจำนวนเท่าใด แต่ได้ประเมินคร่าว ๆ กว่า 1,000 เรื่อง

เขาเขียนเรื่องสั้นจนได้รับสมญาว่า "ราชาเรื่องสั้น" สันตะเล¹⁰ ให้ความเห็นว่า "ในกระบวน" "ราชาเรื่องสั้น" ของเมืองไทยด้วยกันแล้วในวงการประพันธ์ต้องยกให้แก่ักเขียนผู้มีนามว่า "มนัส จรรย์งค์" นักประพันธ์นามอุโฆษคนนี้ เริ่มเขียนหนังสือขายตั้งแต่อายุเริ่มบรรลุนิติภาวะ เขียนมาทุกวัน ทุกเดือน เวลา 30 ปีเศษ เอาตัวหนังสือทั้งหมดของเขามาวางเรียงกันจากกรุงเทพฯ อาจเลยจากเชียงใหม่เสียด้วยซ้ำ"

⁹ ประกาศ วัชรภรณ์, ประวัตินักประพันธ์, (กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2516), หน้า 248.

¹⁰ สันตะเล, "เสาโลกีย์", อนุสรณ์มนัส จรรย์งค์, รวบรวมและจัดพิมพ์โดยแหล่งพิมพ์เรือใบ (พระนคร : เกมสัมพันธ์การพิมพ์, 2509), หน้า 293.

และยังมีข้อคิดจากผูกรหลาย ๆ ท่าน ที่ได้ศึกษางานของมนัส จรรยาภัก และรู้จักเขากล่าวไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

"เขาเป็นนักประพันธ์คนเดียวของไทยที่อยู่ในพวกมนุษยเคินคินูจ หรือ 'สามัญชน' อย่างแท้จริง งานประพันธ์ชิ้นหนึ่งของเขาเป็น เรื่องสั้น มีเกียรติใคร่รับเลือกจากสมาคมนักประพันธ์แห่งออสเตรเลีย นำไปฉายทอดออกเป็นภาษาอังกฤษ แลวนำพิมพ์ในหนังสือรวมบทประพันธ์ เอเชีย ออสเตรเลียชื่อ 'Span' ซึ่งผู้ยูกูรจัดพิมพ์ ของสมาคมนักประพันธ์ออสเตรเลียสาขาแคนูเบอร์ราโคเริ่มตนหรือริเริ่มขึ้น เกียรติที่เขาผู้นี้ใคร่รับ จึงเป็นเกียรติที่ผู้ซึ่งเป็นมนุษยเคินคินูจ หรือสามัญชนอย่างแท้จริง ทุกคนควรรูมิใจ เพราะการใดมาซึ่งเกียรตินั้น มันหมายถึงวางงานประพันธ์ของเขานั้นทรงความเป็นเอกจริง ๆ จนอกคิไม่อาจนึกเป็นอื่นหรือจะเลยเสียใด"¹¹

"ในคานเรื่องสั้นนี้ คุณนัสกลับเป็นผู้กำขัษณะอย่างขุดเคี่ยมผู้หนึ่งเป็นคนเขียนเรื่องสั้นชนิดขาคักในวงการนักเขียนอยู่ในชั้นแนวหน้าทีเดียว นับแต่เริ่มงานเรื่องสั้นมา เรื่องของคุณนัสไม่เคยลดระดับความคิเคินลงเลย มีแต่จะทะยานขึ้นสู่สูงจนถึงวันสุดท้ายคิคือ สิ้นลมปราณ"¹²

จากข้อคิดต่าง ๆ ของท่านเหล่านี้ และอีกหลายท่านที่ไม่สามารถนำมากล่าวไว้ในที่นี้ โดยกยของมนัส จรรยาภัก ว่าเป็นนักเขียนเรื่องสั้นชั้นครู ผลงานของเขาคักเรื่องแสดงให้ เห็นว่า เขาเป็นนักเขียนที่มีทัศนะเกี่ยวกับโลกเป็นของตัวเขาเอง เรื่องราวประสบบการณ กลุ่มบุคคลที่เขาได้สังเคตแตกต่างจากประสบบการณและการสังเคตของนักเขียนคนอื่น

¹¹ ยศ วัชรเสถียร, การประพันธ์และนักประพันธ์ของไทย, (พระนคร : แพร์พิทยา, 2506,) หน้า 262.

¹² เหม เวชกร, มายากแต่จ่างาย, อนุสรณ์มนัส จรรยาภัก, รวบรวมและจัดพิมพ์โดยแหล่งพิมพ์เรือใบ (พระนคร : เกษมสัมพันธ์การพิมพ์, 2509), หน้า 237.

ที่สำคัญก็คือ เรื่องสั้นของมโนัส จรรยางค์ เป็นงานเขียนที่สร้างขึ้นมาด้วยความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการอันเป็นเลิศ มีท่วงทำนองเขียนเป็นของตนเอง เหมาะที่จะนำไปเป็นแบบฉบับของตัวอย่างงานเขียนที่ดี ที่จะกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย

ผู้วิจัยจึงศึกษางานของมโนัส จรรยางค์ และทดลองนำงานของเขามาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะ เขียนพอเป็นแนวให้นักเรียนได้เกิดความคิดที่จะสร้างสรรค์งานของตนออกมาทางภาษาเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ผู้วิจัยก็ตระหนักในความจริงที่ว่า "ไม่มีนักเขียน 2 คนใดที่จะเขียนได้เหมือนกัน หรือคิดในทำนองเดียวกัน"¹³

ผู้วิจัยมีใตมุ่งให้นักศึกษาทุกคนเป็นมโนัส จรรยางค์ แต่ต้องการให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับแนวทางในการสร้างเนื้อเรื่อง แนวคิด และกลวิธีต่าง ๆ ของการเขียนเรื่องสั้นอันเป็นแบบฉบับ และกล้าแสดงความคิดทางสาร เขียนอย่างสร้างสรรค์ เมื่อนักเรียนฝึกหัดครูได้มีโอกาสฝึกทักษะเขียนอย่างจริงจัง ก็เท่ากับพัฒนาความสามารถในการเขียนและเป็นการสร้างประสิทธิภาพของนักเรียนฝึกหัดครูให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เรื่องสั้นของมโนัส จรรยางค์ในด้านต่อไปนี้
  - 1.1 โครงเรื่อง
  - 1.2 แนวคิด
  - 1.3 ตัวละคร
  - 1.4 ฉาก
  - 1.5 บทสนทนา
  - 1.6 ท่วงทำนองเขียนและทักษะของผู้แต่ง

¹³ Roy Benedict West, "The Beginning Writer", The Art of Writing Fiction,

2. เพื่อสรุป แนวการเขียนและรูปแบบการเขียนของมนัส จรรย์งค์ แล้วทำเป็นแบบฝึกทักษะการเขียนนำไปทดลองสอน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แก่นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1

3. เพื่อศึกษาวิธีการสอน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษาในสถานฝึกหัดครูได้

4. เพื่อเปรียบเทียบผลของความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการเขียนของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการเขียนของมนัส จรรย์งค์ เป็นสิ่งเร้ากับกลุ่มที่สอนแบบแต่งความโดยทั่วไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิเคราะห์รูปแบบการเขียนเรื่องสั้นของมนัส จรรย์งค์ จะศึกษาจากเรื่องสั้นมนัส จรรย์งค์ ที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้รวบรวมเป็นเล่มจำนวน 15 เล่มรวม 220 เรื่อง

1. เขาโลกีย์	9. ซาเกาะ
2. เขาทรมคະนอง	10. คอกรักเห็นอหลุมศพ
3. เขาลอยลม	11. เลื้อยคลุกทุ่ง
4. สวัสดิ์ ๗. ผู้เขา	12. วัลคิง
5. เขาเสเพล	13. ปีสัจสัมมนา
6. จับตาย	14. ซาติทรหด
7. ชิงผี	15. เกิดกลางนา
8. ชายเพื่อย	

หนังสือรวมเรื่องสั้นเล่มอื่น ๆ ที่หาอ่านได้ยาก และวรรณกรรมประเภทอื่น เช่น นวนิยาย สารคดี หรืออื่น ๆ ของผู้เขียนคนเดียวกันไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย

2. กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ทดลองสอน เพื่อนำผลการเขียนมาศึกษา คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 80 คน เลือกโดยวิธีสุ่ม (Random Sampling) เพราะถือตามทฤษฎีว่าเป็นการเลือกตัวอย่างโดยที่โอกาสทุกหน่วย มีโอกาสได้รับเลือกเท่ากัน

3. การสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อการทดลองสอบจะจำกัดเฉพาะการเขียนร้อยแก้ว ทั้งแต่การสร้างประโยค การสร้างข้อความ และการสร้างเรื่อง เป็นเรื่องสั้น
ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้อาจไม่ได้สมบูรณ์เท่าที่คาดหมาย เพราะว่า

1. ระยะเวลาที่ฝึกจริง ฝึกไม่ได้เท่ากับเวลาที่กำหนดไว้ในแบบฝึก เนื่องจาก
จากนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีเวลาหยุดเรียนโดยไม่คาดหมายซึ่งตรงกับชั่วโมงสอนหลายชั่วโมง
เนื้อหาบางหน่วยจึงต้องใช้เวลาน้อยลง
2. ระยะเวลาที่นักศึกษาฝึกเรียนเป็นระยะปลายเทอมใกล้สอบ นักศึกษาต้อง
ทำงานอื่นของรายวิชาอื่นและพะวงกับการดูหนังสือสอบ นักศึกษาบางคนจึงไม่ตั้งใจฝึกตน
เองอย่างเต็มที่

ขอตกลง เบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่าพื้นฐานความรู้ภาษาไทยของนักศึกษาเท่าเทียมกันโดยถือว่าผ่าน
การเรียนวิชาภาษาไทยทั่วไปตามข้อบังคับของหลักสูตรเดียวกันมาเท่ากัน
2. ชั้นทดลองสอน ผู้วิจัยถือว่าตนเอง เป็นผู้จัดสถานการณ์ให้นักศึกษาได้แสดง
ความคิดและส่งเสริมให้นักศึกษากล่าวแสดงความคิดสร้างสรรค์ของตนในปรากฏทางภาษา
เขียน
3. ผู้เรียนทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์เป็นสมบัติติดตัวมาแต่กำเนิด ผู้เรียนจะ
แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์เมื่อได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างถูกวิธี
4. แบบฝึกทักษะการเขียนซึ่งสร้างขึ้นนี้ ใช้สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมุติฐานของการวิจัย

หลังการทดลองสอนโดยใช้เรื่องสั้นของมนัส จรรยาพงศ์เป็นสื่อ หรือใช้แบบฝึกทักษะ
การเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้ว นักศึกษากลุ่มทดลองควรมีความรู้ความเข้าใจ และความ
สามารถด้านการเขียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการสอน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีประเมินคุณค่าจากตำรา บทความ นิตยสาร และวารสาร ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ปี 2519 จากวิทยาลัยครูเชียงใหม่ จำนวน 80 คน โดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา (simple Random Sampling)

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 คู่มือครู และนักเรียนซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองประกอบด้วย

ก. บทสำหรับอ่าน ประกอบด้วยเรื่องสั้นของมนัส จรรย์งค์ 10 เรื่อง พร้อมทั้งคำถามเชิงอภิปราย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสั้น

ข. แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ค. เอกสารประกอบความรู้เกี่ยวกับเรื่องสั้น

3.2 ขอสอบ 2 ชุด ใช้สอบนักศึกษา ก่อนและหลังทดลองสอน

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสั้น

ชุดที่ 2 แบบสอบวัดความสามารถการใช้ภาษาสร้างเรื่องราวให้น่าสนใจ

4. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ทดลองสอนอยู่ระยะหนึ่ง ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ก่อนเริ่มสอนนำแบบสอบไปสอบขั้นต้นกับผู้เรียนก่อน และเมื่อสอนครบตามกำหนดการทดลอง ก็ใช้แบบสอบฉบับเดิมสอบขั้นสุดท้ายอีกครั้งหนึ่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการ ดังนี้

5.1 ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนและหลังสอน โดยการทดสอบค่า t (t -test)

5.2 พัฒนาการในการเรียนการสอน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจและคะแนนความสามารถในการเขียนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่า t (t -test)

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจเอวาระหรือวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นของนักเขียนคนเดียว
กัน หรือของนักเขียนคนอื่น ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป
2. เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านภาษาไทยคนควากลวิธีสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิธีอื่น
ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการสร้างสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถในการถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์
อารมณ์ ความรู้สึก และเจตนาารมณ์ของผู้เขียนเป็นภาษาเขียนที่แปลกใหม่ น่าสนใจ ชวนให้
พลิกเพี้ยน งานเขียนนั้นอาจจะไม่ใหม่ต่อโลก แต่ใหม่สำหรับผู้เขียนเอง
2. การสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึงการให้ผู้เรียนศึกษาตัวอย่างเรื่องสั้น
แบบฉบับของมันส์ จรรยาธศ แล้วอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องสั้นที่ได้อ่านนั้น และฝึกเขียนตามแบบฝึก
ทักษะ ผลจากการศึกษาตัวอย่าง การอ่าน อภิปราย และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกเขียน จะทำ
ให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ สร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่อง
สั้นของนักศึกษาขึ้นเองได้
3. การสอนแบบแต่งความโดยทั่ว ๆ ไป หมายถึงการสอนการเขียนจากหลักเกณฑ์แล้ว
ให้เด็กสร้างงานเขียนตามหลักเกณฑ์ที่ผู้เรียนได้ศึกษา
4. เรื่องสั้น หมายถึงวรรณกรรมร้อยแก้วที่ถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ด้วยการสร้าง
ปมปัญหา หรือข้อขัดแย้งในตอนต้นเรื่องให้ชวนอ่าน มีการเดินเรื่องให้ผู้อ่านอยากรูว่าจะเกิดอะไร
ขึ้นจนถึงจุดคลี่คลาย แล้วจบเรื่องอย่างพิถีพิถันความคาดหมาย หรืออาจจบแบบธรรมดาที่ให้ตัวละคร
เอกสมหวังหรือผิดหวังก็ได้
5. "แบบฝึกทักษะ" หมายถึง เอกสารที่อาจใช้เป็นคู่มือครู สำหรับสอนการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ เฉพาะเรื่องสั้นได้ เป็นแบบฝึกทักษะที่รวบรวมรูปแบบการเขียนของมันส์ จรรยาธศ
บางแบบ มาเป็น "แบบฉบับ" งานเขียนแก่ผู้เรียน มีลักษณะคล้ายโครงการสอน

6. "นักศึกษากลุ่มทดลอง" หมายถึงนักศึกษากลุ่มที่ทดลองเรียนการเขียน จากแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

7. "นักศึกษากลุ่มควบคุม" หมายถึงนักศึกษากลุ่มที่เรียนการเขียนตามการสอนแบบแตงความทั่ว ๆ ไป หรือสอนจากหลักเกณฑ์การเขียน